

Seuraavan CAP-kauden näkymät

Martti Patjas, MMM

EU:n maatalouspolitiikan ja sen tavoitteiden kehitys viime vuosikymmenien aikana

Ruokaturva

Kilpailukyky

Kestävyys

Ympäristö

Alkuvuodet (1960-luku)	Hankalammat ajat (1970-80-luvut)	Vuoden 1992 McSharry-uudistus	Agenda 2000	CAP-uudistus 2003, terveystarkastus 2008	CAP-uudistus 2013 →	CAP-uudistus 2020 →
• Hintatuki • Tuottavuuden parantaminen • Markkinoiden tasapainotus	• Ylituotanto • Varainkäytön raju kasvu • Kansainvälistä kitkaa • Tuotantorajoitteet käyttöön	• Tuotehintojen leikkaukset ja niiden korvaaminen • Ylijäämien pienentäminen • Budjettien tasapainotus	• Uudistusprosessin syventäminen • Maaseudun kehittäminen vahvemmin esiin	• Markkina-suuntautuminen • Tuen irrottaminen tuotannosta • Täydentävät ehdot • Kuluttajien huolet, ympäristöasiat • EU:n laajentuminen • Tuotantokiintiöistä luopuminen	• Viherryttäminen • Toimenpiteiden kohdentaminen • Tuen uudelleen jakaminen • Tuotantorajoitteiden poistaminen • Ruokaketju, tutkimus & innovaatiot	• Laajempi kokonaistarkastelu, tulostavoitteet • Jäsenmaiden omat lähtökohdat ja tarpeet pohjana • Ruokaturva ja ruokaturvallisuus • Ilmasto- ja ympäristötoimien yhä vahvempi painotus

Yhteinen politiikka: esimerkkinä yksittäisen maatalouden EU-tukivälineen päätösvaiheet

- • EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosille 2021-2027 (jäsenmaiden EU-rahoitus ja sen reunaehdot)
- • Neuvoston ja parlamentin strategiasuunnitelma-asetus (CAP:n ja sen tukivälineiden yleiset säännöt)
- • Komission asetukset tukijärjestelmien toimeenpanosta
-   • Suomen CAP-suunnitelma vuosille 2023-2027 (jäsenmaan monivuotinen strategia)
 - • Kansalliset lait
 - • Valtioneuvoston asetukset
 - • Toimeenpanoprosessin yksityiskohtaiset määrittelyt

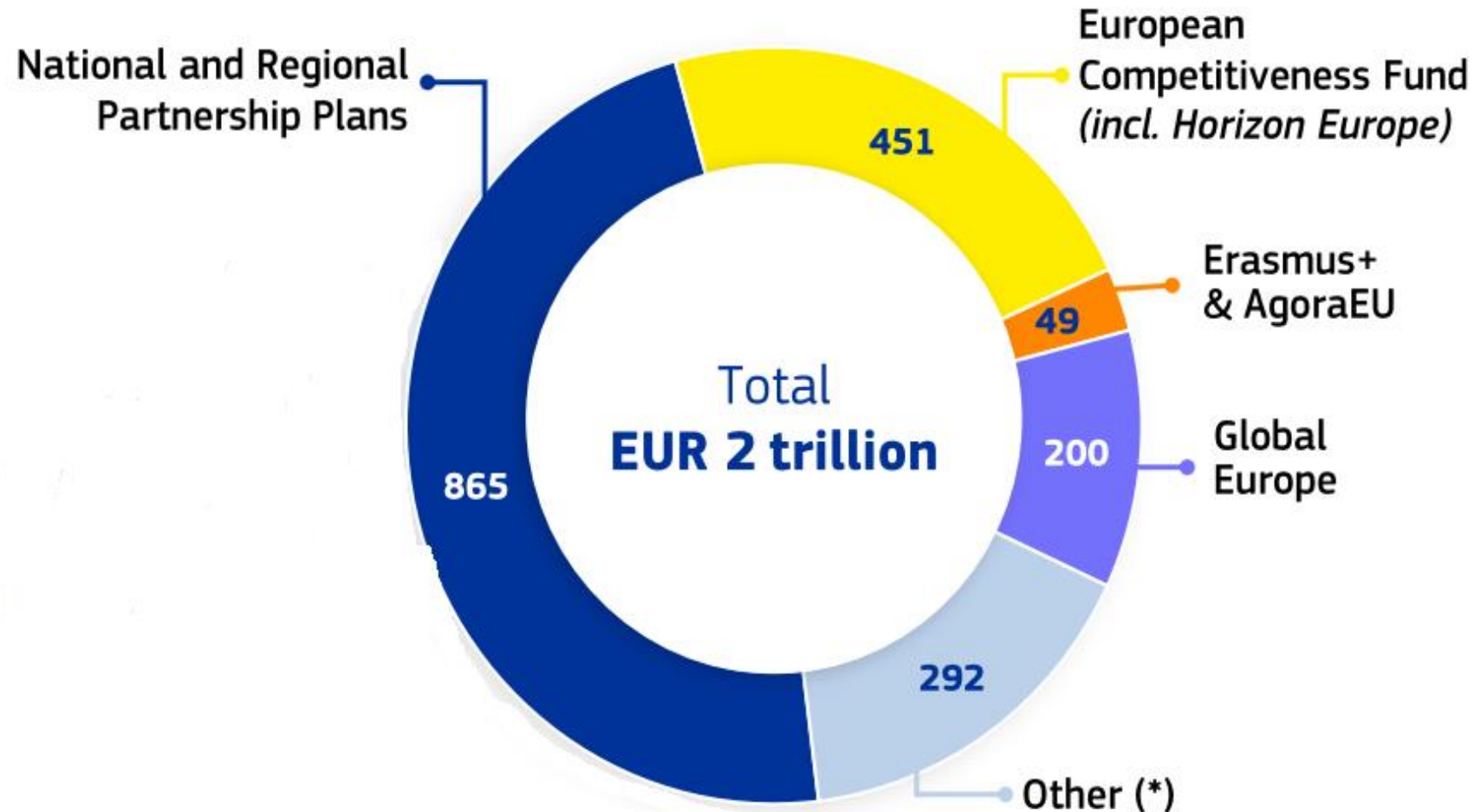
Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (1)

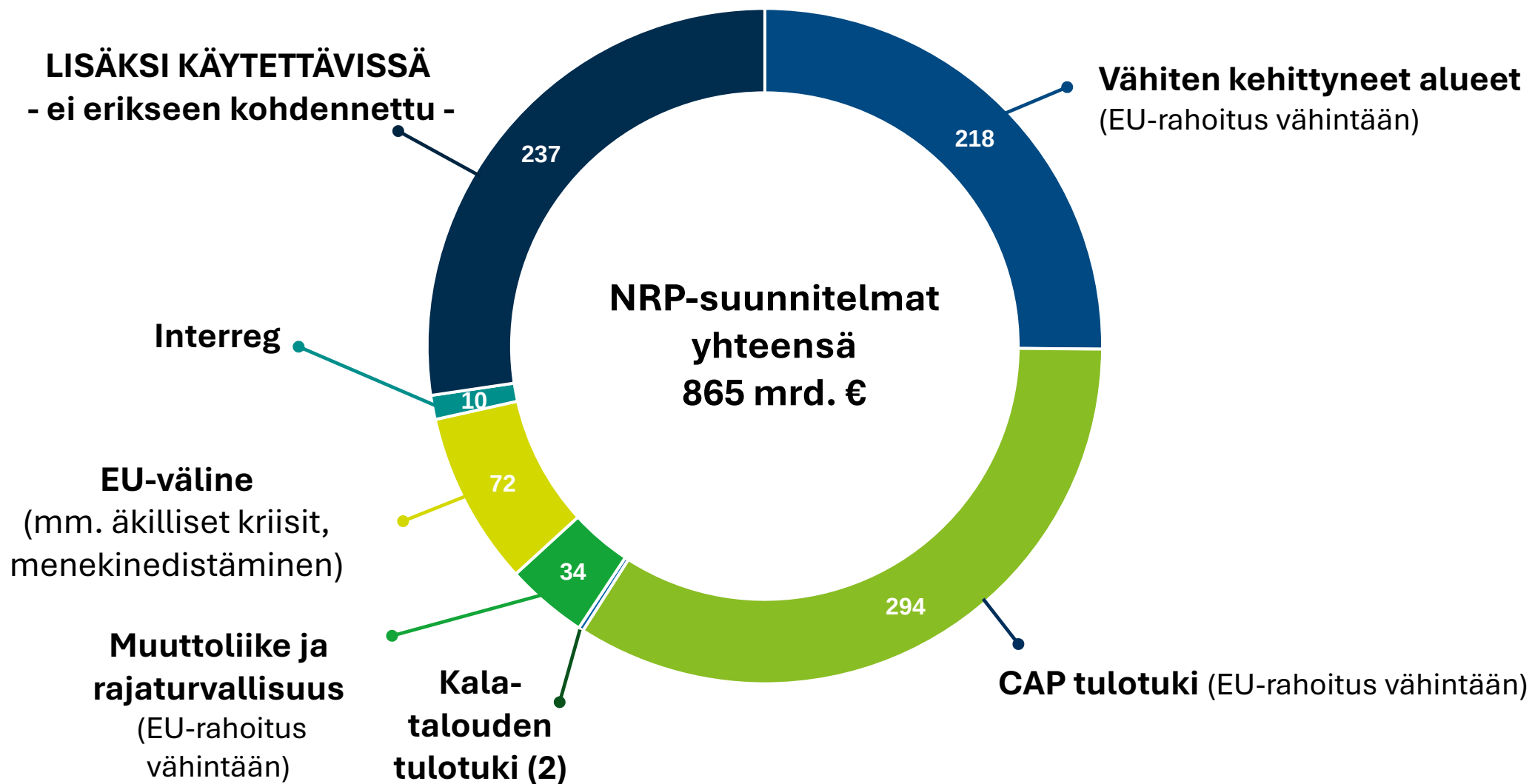
- EU-rahoituskehys- eli MFF-esitys vuosille 2028-2034:
 - Kokonaistasoon raju nousu: EU-rahoitus yhteensä 1 200 miljardista 2 000 miljardiin *
 - Lisäpanostuksia erityisesti kilpailukykyyn, investointeihin, turvallisuuteen ja puolustukseen
 - Rahoitusrakenne muuttuu merkittävästi nykyisestä, lähtökohtana selkiyttää ja pelkistää nykyisiä lukuisia EU-rahastoja ja -ohjelmia:
 1. **Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat (National and Regional Partnership Plans, NRPP), MFF-rahoitusosuus 44 %**
 - CAP on jatkossa osa näitä suunnitelmia mm. aluekehitysrahoituksen kanssa
 2. Euroopan kilpailukykyrahasto (21 %)
 3. Globaali Eurooppa – väline (10 %)

** Rahoitusmäärät käyvin eli nimellisin hinnoin*

EU-rahoituskehysesitys vuosille 2028-2034

CAP osana NRP-suunnitelmia

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (2)

- CAP:n ”tulotuelle” oma noin 294 mrd. euron vähimmäiskiintiönsä vuosille 2028-2034
 - Rahoitus jaetaan jäsenmaittain EU-asetuksella, **Suomen osuus 4,8 mrd. euroa**
- CAP:n perinteinen pilarijako (I ja II) ja CAP:n omat maatalous- ja maaseuturahastot poistuvat
 - CAP jatkossa = yleisemmän tason NRP-säädökset + aiemmasta tiivistetty CAP-säädöspohja + maatalouden ”tulotukien” korvamerkitty rahoitusosuus
 - Enää ei määritellä eikä rahoiteta erikseen suoria tukia eikä maaseudun kehittämistoimia nykykauden ja pitkän aiemman CAP-historian tapaan
- Suomen ennakkovaikuttamisen tavoitteiden mukaisesti maatalouden toimenpiteet muodostavat jatkossa selkeämmän oman kokonaisuuden

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (3)

- Maatalouden ”tulotuet” -kokonaisuuden keskeiset osat ovat:
 - Aleneva **pinta-alaperusteinen tulotuki** (aiemmin perustulotuki, EU 100 %))
 - **Tuotantosidonnainen tuki** (EU 100 %)
 - **Luonnonhaittakorvaus** (EU-osarahoitus)
 - **Ympäristö- ja ilmastotoimet** ml. eläinten hyvinvointi, luomu ym. (EU-osarahoitus)
 - Pienten tilojen tuki (pakollisena uusi, EU-osarahoitus)
 - **Riskienhallintavälineiden tukeminen** (EU-osarahoitus)
 - Maa- ja metsätalouden **investointituki** (sis. uusia elementtejä, EU-osarahoitus)
 - **Nuorten viljelijöiden**, uusien viljelijöiden, maaseudun uusien yritysten perustamisen tuki (sis. uusia elementtejä, EU-osarahoitus)
 - **Tuki lomituspalveluihin** (uusi, EU-osarahoitus)

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (4)

- Painotus kunkin jäsenmaan omista lähtökohdista ”eniten tarvitseville” tiloille ja viljelijöille: mm. nuoret yrittäjät, perhe- ja pientilat, sekä kotieläin- että kasvintuotantoa harjoittavat tilat, luonnonhaitta-alueet...
- Pinta-alaperusteisen tulotuen (nyk. perustulotuki) leikkaaminen portaittain tilakohtaisesti 20 000 eurosta alkaen, tukikatto 100 000 euroa
 - **Koskee vain yhtä rajattua tukimuotoa, ei koske esimerkiksi tuotantosidonnaista tukea, luonnonhaittakorvausta tai maatalouden ilmasto- ja ympäristötoimia!**
- Tuet ensisijaisesti aktiivisille viljelijöillä ja ruokaturvan edistämiseen
 - Eläkeläisten rajaaminen pois pinta-alaperusteisesta tulotuesta vuoteen 2032 mennessä

Uudistetut ilmasto- ja ympäristötoimet ja tilatason vähimmäisvaatimukset

NYKYMALLI

UUSI MALLI

Tavoitetaso

Vapaaehtoiset viljelijöille

Suorien tukien
ekojärjestelmät

Maaseudun
kehittämisen
ilmasto- ja
ympäristö-
toimet

Pakolliset viljelijöille

Vähimmäisvaatimukset
eli ehdollisuus

- Lakisääteiset hoitovaatimukset (SMR)
- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset (GAEC)
- Sosiaalinen ehdollisuus 2025-

Vapaaehtoiset viljelijöille

Maatalouden ilmasto- ja
ympäristötoimet

Pakolliset viljelijöille

Suojelukäytännöt

Lakisääteiset
hoitovaatimukset (SMR)

**Vastuullinen
tilanhoito**

Uusi ”Vastuullinen tilanhoito”

14 lakisääteistä hoitovaatimusta (SMR)

Kohdeala	SMR:t (kpl)	Kohdeala	SMR:t (kpl)
Ilmasto ja ympäristö	Vesi (2) Luonnon monimuotoisuus (2)	Työvoima	Työolosuhteet (1)
Kansanterveys ja kasvien terveys	Ruokaturva (2) Kasvinsuojelu (2)		
Eläinten hyvinvointi	Eläinten hyvinvointi (3)		Työturvallisuus ja -terveys (2)

Suojelukäytännöt

Kohdeala	Suojelukohteet
Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus	Hiilirikkaat maat, kosteikot, turvemaat ja maisemapiirteet
	Ympäristöllisesti herkat maatalousmaan pysyvät nurmet Natura 2000 –alueilla
Maaperän terveys	Maaperän suojelu eroosiolta
	Maaperän kunto (maanpeite, viljelykierto tai viljelyn monipuolistaminen)
	Maaperän orgaaninen aines (kasvijätteen hallinta, sängen polttokielto)
Vesi	Vesiväylien ja pohjaveden suojelu saastumiselta ja valumilta mm. suojavyöhykkeillä

Valmisteluaikataulusta

- Eduskunnan informoiminen alkoi syyskaudella 2025 komission MFF- ja CAP-pohjaesityksistä
- EU-rahoituskehysvalmistelu sektorilainsäädännön valmistelun edellä, EU-johtajien rahoitussope loppuvuonna 2026 / alkuvuonna 2027?
- CAP-kokonaisuuden linjaukset EU-tasolla vuoden 2027 aikana?
- Kansallinen sisältövalmistelu ja sidosryhmäyhteistyö käynnistynyt, EU-reunaehdot täsmentyvät myöhemmin ja ohjaavat valmistelua
- Hallituksen esitykset eduskunnalle uudesta CAP:sta syyskaudeksi 2027

Alustavia johtopäätöksiä tulevast

- Neuvotteluprosessista EU-tasolla tulee erityisesti EU:n uudenlaisen rahoituskokonaisuuden suhteen pitkä ja hankala – onko uudistettu CAP voimassa 1.1.2028 mahdollinen?
- Lähtökohtana uudistuksessa on selkiyttää EU-tason hallinnollista kokonaisuutta ja samalla keventää myös viljelijöiden hallinnollista taakkaa
- Ruokaturva ja huoltovarmuus ovat uudistuksen kantavia teemoja, maatalouden ilmasto- ja ympäristötoimia ja -vaikutuksia unohtamatta
- Keskeiset maatalouden tukivälineet ovat edelleen työkalupakissa mukana
- Jäsenmaiden CAP-rahoitusmäärät ja -ehdot tarkentuvat valmistelun edetessä, kansalliset rahoitusosuudet ja siten maatalouden toimenpiteiden kokonaisrahoitus selviävät vasta myöhemmin

Kiitos!